

NOTAT

INITIATIVER MED KOMMUNERNE OM BYGNINGSKULTUR

Kommunerne fik overdraget hovedansvaret for bevaringen af kulturarven i forbindelse med kommunalreformen i 2007, da kommunerne fik hovedansvaret for den fysiske planlægning. Kulturarvsstyrelsen vurderer, at der ligger et stort potentiale for kommunerne i at anvende kulturarven som strategisk ressource ved at integrere kulturarven i den fysiske planlægning. Derved kan den bruges aktivt og offensivt i forbindelse med kommunens udvikling. Kulturarven kan skabe identitet og bidrage til at sikre kvalitet i omgivelserne.

Kulturarvsstyrelsen har, i samarbejde med kommunerne, iværksat en række initiativer. Det er styrelsens opfattelse, at bygningskulturen generelt opprioriteres i kommunerne efter kommunalreformen, og at de iværksatte initiativer understøtter denne udvikling.

- Bygningskultur 2015. Kulturarvsstyrelsen, Realdania, Kommunernes Landsforening og Landsforeningen for Bygningskultur og Landskabskultur gennemfører i 2010-2015 et koordineret initiativ, der skal forny viden om og interessen for bygningskulturarv både blandt ejere, kommuner og offentligheden med fokus på de fredede- og bevaringsværdige bygninger, helheder og bebyggede strukturer. Til at understøtte dette initiativ vil der være en tværgående forskning og formidling. Samlet bevilling ca. 71 mio. kr.
- Industrisamfundets Kulturarv. I 2004-2007 satte Kulturarvsstyrelsen fokus på industrisamfundets kulturarv med udpegningen af 25 nationale industriminder og 161 regionale industriminder. De 25 nationale industriminder beskriver samlet den industrielle udvikling i Danmark gennem de sidste 150 år. Kulturarvsstyrelsen arbejder i dag gennem dialog og partnerskab med virksomhederne og offentlige myndigheder med at udvikle industriminderne til en aktiv kulturarvsressource til glæde for virksomheden, borgeren og turisten, f.eks. udviklingen af en hel ny bydel på Carlsberg-grunden i København. I december 2009 lancerede Kulturarvsstyrelsen websitet www.25fantastiske.dk, som gennem lyd, billede og tekst formidler de 25 væsentlige danske industrier.
- Industrisamfundets havne. I de senere år har der været et stort fokus på en ændret anvendelse af havnene i Danmark. Derfor har Kulturarvsstyrelsen i 2008 lavet en undersøgelse af bygninger, miljøer og bevaringsværdier på danske havne. De mange bygninger og anlæg i de større danske erhvervshavne udgør væsentlige dele af kulturarven, som med fordel kan indgå i den fremtidige planlægning og udvikling af havnene. I 2009 udgav Kulturarvsstyrelsen en analyse af 6 danske og 4 udenlandske havne som eksempler på, hvordan kulturarven har givet værdi til den fornyede havn.

12. APRIL 2010

KULTURARVSSTYRELSEN
LEDELSESSEKRETARIATET

H.C. ANDERSENS BOULEVARD
2
1553 KØBENHAVN V

TELEFON 33 74 51 00
FAX 33 74 51 01

POST@KULTURARV.DK
WWW.KULTURARV.DK

CVR 26489865
EAN DRIFT 5798000792999
EAN TILSKUD
5798000792982

- Kortlægning af bevaringsværdier. Databasen "Fredede og Bevaringsværdige Bygninger" – www.kulturarv.dk/fbb indeholder samtlige fredede - og bevaringsværdige bygninger i Danmark. Databasen er tilgængelig for alle borgere og myndigheder. Databasen udvikles løbende. P.t. udvikles den i samarbejde med fire kommuner med henblik på, at databasen kan rumme større helheder.
- Publikationen "Turisme og verdensarv": I 2009 arrangerede Kulturarvsstyrelsen en seminarrække for de centrale aktører knyttet til de danske verdensarvssteder. Kommunerne spiller sammen med ejerne, turismefolk og museer en central rolle for etableringen af stærke samarbejder, der giver muligheder for ny og større værdiskabelse i forbindelse med turismeerhvervet. Publikationen dokumenterer erfaringer med samarbejdet om kulturarvsturisme, til inspiration for andre kommuner.
- Den 5. maj 2010 lancerer Kulturarvsstyrelsen et stort borgerinddragende website om væsentlig dansk kulturarv, "1001 fortællinger om Danmark". Fortællingerne på websitet spænder vidt, fra kongeslotte til sindssygeanstalter. Alle landets kommuner er repræsenteret med fortællinger på websitet. Alle kan tilføje nye fortællinger, billeder, video til websitet eller kommentere på de eksisterende steder. Websitet giver hermed kommunerne en unik mulighed for at synliggøre de kulturtilbud, oplevelser og den kulturarv, som findes i kommunen for borgerne og for potentielle turister.
- " Kulturarv – en værdifuld ressource for kommunernes udvikling". Kulturarvsstyrelsen og Realdania gennemførte i 2005 en landsdækkende undersøgelse, hvor resultaterne sætter fokus på de fordele, som kommunerne kan opnå ved at inddrage kulturarven mere aktivt i deres kommende kommuneplaner. Undersøgelsen viste store potentialer i at udnytte kulturarv til udvikling af kommunernes profil, tiltrækning af borgere, erhverv og turisme.
- Kulturarvskommuner. 54 af landets 98 kommuner ville gerne være med i Realdanias og Kulturarvsstyrelsens næste projekt. Haderslev, Hvidovre, Hjørring og Aalborg blev de første kulturarvskommuner i 2006-2008. Erfaringerne fra deres arbejde blev så positive, at kommunerne indarbejdede kulturarven i deres planstrategier og hvordan man kan arbejde udviklingsorienteret med kulturarven i planlægningen. I 2008-2010 er der udnævnt fire nye kommuner, Mariagerfjord, Halsnæs, Vordingborg samt "Det Sydfynske Øhav" (samarbejde mellem Faaborg-Midtfyn, Ærø, Langeland og Svendborg kommuner).
- Kulturarven som ressource i den strategiske og fysiske planlægning. I 2008 har Dansk Byplanlaboratorium og Kulturarvsstyrelsen afholdt det første kursusforløb om kulturarv og planlægning. Formålet var at styrke samarbejdet om kulturarven mellem kommunens planlæggere, kulturmedarbejdere og de lokale museer.
- Kulturarvsstyrelsen har taget flere særlige initiativer over for kommunerne til at inddrage kulturarven som et aktiv i kommunernes udvikling og byplanlægning. I 2010 blev der lanceret en elektronisk eksempelsamling om bevarende lokalplaner, ligesom styrelsen er ved at udarbejde en guide til kommunerne med forskellige metoder, argumenter og eksempler på kulturarvens betydning i den fysiske planlægning og byudviklingen.
- Kommuneatlas – kulturmiljøatlas – kulturarvsatlas. Fra 1987 og indtil 2007 har Kulturarvsstyrelsen i samarbejde med kommunerne lavet kommuneatlas med registrering og kortlægning af bevaringsværdier i byer og i bygninger, opført før

1940. Fra 2002 udvides arbejdet til også at omfatte bygningshelheder – kultur- miljøatlas med Langeland, Bornholm, Gentofte og Morsø. Fra 2005 udvides arbejdet med kulturarvsatlas til at omfatte en kortlægning af en kommunes eller en større regions faste kulturarvsværdier med bygninger, fortidsminder, kulturmiljøer, byer og kulturlandskaber, med Møn og Vadehavet (4 kommuner). Indtil i dag er der udgivet 90 atlas, omfattende omtrent samtlige byer og større landbebyggelser i Danmark.

Steen Hvass
Direktør